УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

29 вересня 2022 р. Запоріжжя № 314

Про введення в дію рішення Вченої ради
щодо затвердження Концепції
національно-патріотичного виховання молоді

На виконання рішення вченої ради Національного університету «Запорізька політехніка» (протокол №2 від 26 вересня 2022 р.),

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію рішення вченої ради (додаток №1 на 1 арк.) щодо затвердження Концепції національно-патріотичного виховання молоді Національного університету «Запорізька політехніка» на 2022-2027 роки (додаток №2 на 12 арк.).

2. Начальнику ЦПТ ЗОП САВЧУКУ А. оприлюднити цей наказ з додатками у підрозділах офіційного сайту університету «Накази та розпорядження для оприлюднення» та «Виховний відділ».

3. Контроль за виконанням наказу покладаю на проректора з НПР, СЕР та МП Андрія ІВАНЧЕНКА.

Додатки:

1. Витяг з протоколу вченої ради НУ «Запорізька політехніка» на 1 арк. у 1 прим.
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді Національного університету «Запорізька політехніка» на 2022-2027 роки на 12 арк. 1 прим.

Ректор Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з НПР, СЕР та МП Андрій ІВАНЧЕНКО
_____ 2022

Начальник юридичного відділу Тетяна ПЕТРОВА
_____ 2022

Т.в.о. голови профкому студентів, аспірантів та докторантів Марина ЗІНЧЕНКО
_____ 2022

Голова студентського самоврядування Марія ПАВЛЕНКО
_____ 2022

Кузьмін Віктор
0676172898

Додаток 1 до наказу
від 29 вересня 2022 року
№ 314

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ засідання вченої ради НУ «Запорізька політехніка»
26.09.2022 № 2
м. Запоріжжя

Про Концепцію національно-патріотичного виховання

Голова вченої ради – Бахрушин В.Є.
Учений секретар – Кузьмін В.В.

Присутні – 111 членів ради із 144

Порядок денний: 4.2 Про Концепцію національно-патріотичного виховання НУ «Запорізька політехніка».

СЛУХАЛИ: 4.2 Про Концепцію національно-патріотичного виховання НУ «Запорізька політехніка».

ВИСТУПИЛИ: проректор з НПР, СЕР та МП Андрій ІВАНЧЕНКО щодо Концепції національно-патріотичного виховання НУ «Запорізька політехніка», голова вченої ради Володимир БАХРУШИН.

УХВАЛИЛИ: За результатами відкритого голосування, більшістю голосів:
4.2.1 Затвердити Концепцію національно-патріотичного виховання НУ «Запорізька політехніка» з урахуванням висловлених пропозицій.

Голова Вченої ради Володимир БАХРУШИН

Учений секретар Віктор КУЗЬМІН

Додаток 2 до наказу

від 29 вересня 2022 року

№ 314

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою
НУ «Запорізька політехніка»
(протокол від «26» вересня 2022 р.
№ 2
_____В.Є. Бахрушин
«_____»_____ 2022 р.

Введено в дію наказом ректора
від «29» вересня 2022 р. № 314

КОНЦЕПЦІЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА» НА 2022-2027 РОКИ

м. Запоріжжя

2022 рік

І. Обґрунтування необхідності розроблення і виконання Концепції.

У період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання студентської молоді, формування національних та європейських цінностей.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання як основні складові національно-патріотичного виховання, як стрижневі, основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості студентської молоді, яка розглядатиме розвиток напрямів національно-патріотичного виховання у НУ «Запорізька політехніка» як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, виваженості, відповідальності за природу як за національне багатство, здорового способу життя, готовності до змін та до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України.

Інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, і є розповсюдженими серед студентської молоді, а саме європоцентричність, пробудження громадянської і громадської ініціативи, виникнення різних громадських рухів, розповсюдження волонтерської діяльності, відбуваються на тлі сплеску інтересу і прояву патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, релігії, традицій і звичаїв українського народу.

Тому нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має давню і величну культуру та історію, досвід державницького життя, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання студентської молоді. Вони вже ввійшли до освітнього і загальновиховного простору, але нинішні суспільні процеси вимагають їх переосмислення, яке відкриває нові можливості для освітньої сфери.

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості студентської молоді повинно здійснюватися на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності, зокрема, від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української повстанської армії, українців-повстанців у сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху. Також національно-патріотичне виховання має здійснюватися на прикладах мужності та героїзму

учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013 - 2014 роках, Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях, спротиву окупації та анексії Автономної Республіки Крим російською федерацією, війни російської федерації проти України.

На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання студентської молоді НУ «Запорізька політехніка», формування національних та європейських цінностей:

- повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України);
- активна участь у громадсько-політичному житті міста, області і країни;
- верховенство права, повага до прав людини;
- готовності до природоохоронної діяльності;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей;
- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Процес патріотичного виховання студентської молоді повинен мати випереджувальний характер, відповідати особистісним характеристикам, ґрунтуватися на духовно-моральних засадах.

Відтак, враховуючи всі обставини, виникає потреба в актуалізації концепції, яка б визначала нову стратегію цілеспрямованого і ефективного процесу виховання студентської молоді.

ІІ. Мета Концепції.

Національно-патріотичне виховання студентів – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молоді високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Патріотичне виховання – складова національного виховання, головною метою якого є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин. Воно сприяє єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави.

Складовою частиною патріотичного виховання, яка в часи воєнної загрози набуває пріоритетного значення, є військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у особистості готовності до захисту України, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби. Його зміст визначається національними інтересами України і покликаний забезпечити активну участь громадян у збереженні її безпеки від зовнішньої загрози.

Системна організація військово-патріотичного виховання має бути спрямована на підготовку до оволодіння початковою військовою підготовкою, військовими професіями, формування психологічної та фізичної, морально-духовної готовності до служби в Збройних Силах, задоволення потреби молодого покоління у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту України.

Мета національно-патріотичного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси – культивування ставлення до військовослужбовця як до захисника України, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- виховання екологічної культури особистості, усвідомлення себе частиною природи, почуття відповідальності за неї як за національне багатство, основи життя на землі;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, відповідального ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму;
- розвиток духовності і моральності у суспільстві, утвердження традиційних сімейних цінностей.

Принципи патріотичного виховання

Патріотичне виховання спирається на загальнопедагогічні принципи виховання, такі як дитиноцентризм, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізм, врахування вікових та індивідуальних особливостей. Водночас патріотичне виховання має власні принципи, що відображають його специфіку. Серед них:

- **принцип національної спрямованості,** що передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, українського народу, шанобливого ставлення до його культури; поваги до культури всіх народів, які населяють Україну; здатності зберігати свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави;

- **принцип самоактивності й саморегуляції** забезпечує розвиток у студентів суб'єктних характеристик; формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень; виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях та вчинках;

-**принцип полікультурності** передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, створення для цього необхідних передумов: формування у студентської молоді відкритості, толерантного ставлення до відмінних ідей, цінностей, культури, мистецтва, вірувань інших народів; здатності диференціювати спільне і відмінне в різних культурах, спроможності сприймати українську культуру як невід'ємну складову культури загальнолюдської;

- **принцип соціальної відповідності** обумовлює потребу узгодження змісту і методів патріотичного виховання з реальною соціальною ситуацією, в якій організовується виховний процес, і має на меті виховання у студентів готовності до захисту вітчизни та ефективного розв'язання життєвих проблем;

- **принцип історичної і соціальної пам'яті** спрямований на збереження духовно-моральної і культурно-історичної спадщини українців та відтворює її у реконструйованих і осучаснених формах і методах діяльності;

- **принцип міжпоколінної наступності,** який зберігає для нащадків зразки української культури, етнокультури народів, що живуть в Україні.

ІІІ. Обґрунтування шляхів реалізації національно-патріотичного виховання студентів

3.1. Удосконалення нормативно-правової бази національно-патріотичного виховання студентів.

- розробити Концепцію національно-патріотичного виховання студентської молоді у Національному університеті «Запорізька політехніка» на основі державної;

- розробити загальноуніверситетські заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання студентської молоді у Національному університеті «Запорізька політехніка» на основі додатку до наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 року № 527.
- вивчити потреби студентів, зокрема шляхом проведення соціологічних досліджень;

3.2. Активізація діяльності у сфері національно-патріотичного виховання молодого покоління.

- проведення заходів, спрямованих на реалізацію патріотичного виховання студентської молоді;
- підтримка та сприяння волонтерським проектам, іншої громадської діяльності та самоорганізації студентської молоді, спрямованої на заохочення молоді до благодійних, соціальних, інтелектуальних та творчих ініціатив і проектів на благо України;
- створення умов для популяризації кращих здобутків національної культурної і духовної спадщини, героїчного минулого і сучасного українського народу, підтримки професійної й самодіяльної творчості;
- активне залучення до патріотичного виховання студентів учасників бойових дій, діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, які виявляють активну громадянську і патріотичну позицію;
- залучення молоді до участі у збереженні і підтримці єдності українського суспільства, у громадському русі задля громадянського миру і злагоди;
- сприяння спортивній і фізичній підготовці, спрямованій на утвердження здорового способу життя молодих громадян з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання;

3.3. Інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання студентів.

- розширення інформування студентів про заходи з національно-патріотичного виховання через відповідні матеріали в офіційних профілях НУ «Запорізька політехніка» у соціальних мережах;
- висвітлення заходів національно-патріотичного спрямування на сайті університету;
- проведення моніторингу системи патріотичного виховання студентів за допомогою соціологічних опитувань, анкетування, психологічного тестування;
- створення банку передового педагогічного досвіду з питань національно – патріотичного виховання.

3.4. Очікувані результати впровадження Концепції.

У результаті впровадження Концепції національно-патріотичного виховання студентів очікується:

- забезпечення у студентської молоді розвинутої патріотичної свідомості і відповідальності, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про спільне благо, збереження та шанування національної пам'яті;
- зацікавленість молоді щодо служби у Збройних силах України, готовність до захисту України та виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, з метою становлення її як правової, демократичної, соціальної держави;
- створення ефективної виховної системи національно-патріотичного виховання студентської молоді у НУ «Запорізька політехніка».

ЗАХОДИ

ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ДО 2027 РОКУ

№№ п/п	Назва заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання
1. Удосконалення нормативно-правової бази щодо національно-патріотичного виховання			
1.1.	Розробити загально університетські заходи щодо реалізації Концепції національно – патріотичного виховання студентської молоді і забезпечити їх виконання	Щорічно	Начальник виховного відділу
1.2.	Висвітлювати через в офіційні профілі НУ «Запорізька політехніка» у соціальних мережах та на сайті університету заходи з реалізації Концепції національно – патріотичного виховання студентів	Постійно	Начальник виховного відділу, декани факультетів, завідувачі кафедр Центр інформаційних технологій
2. Створення соціально-педагогічних умов для реалізації національно-патріотичного виховання			
2.1.	Популяризувати на студентських науково – практичних конференціях, «круглих столах» факти і події, що свідчать про колективну і індивідуальну боротьбу за незалежність України	Щорічно	Декани факультетів, завідувачі кафедр, студентське самоврядування
2.2.	Проводити науково – дослідницьку та освітньо – просвітницьку роботу, яка передбачає відновлення історичної пам'яті про тривалі державницькі традиції України (Київська Русь, Військо Запорізьке, діяльність Українських урядів 1917 – 1921 років, інші визвольні проекти): – організація фотовиставок; – проведення дискусій, «круглих столів» із застосуванням місцевих традицій, свідчень усної історії національно – визвольної боротьби українського народу.	Щорічно	Начальник виховного відділу, декани факультетів, завідувачі кафедр, Наукова бібліотека, Профком студентів, Студентське самоврядування

2.3.	Проведення святкових заходів з відзначення Дня української писемності та мови	9 листопада	Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки
2.4.	Проводити тематичні лекторії з Історії України для студентської молоді	Щорічно	Кафедра українознавства та загальної мовної підготовки
2.5.	Організовувати зустрічі з Героями України, учасниками бойових дій	Щорічно	Начальник виховного відділу, профком студентів, центру культури та дозвілля студентів, студентське самоврядування
3.Зміст і форми національно – патріотичного виховання			
3.1.	Системна екскурсійна діяльність студентських груп з відвідування визначних історичних місць та ознайомлення з пам'ятками української історії та культури	Щорічно	Куратори академічних груп, Начальник виховного відділу, студентське самоврядування
3.2	Проводити ознайомлення студентів з новинками українського кінематографу, що висвітлює тематику українського патріотизму.	Кожний семестр	Студентське самоврядування
3.3.	Заохочення студентів до наукової діяльності з питань соціально-гуманітарних наук, участі в наукових конференціях, а саме забезпечити проведення серед студентської молоді написання науково-пошукових робіт до Дня українського козацтва та Дня захисника України.	Щорічно	Декани факультетів, завідувачі кафедр, сектор по роботі з обдарованої молоді, наукове товариство студентів та молодих вчених
3.4.	Тематичні виставки: • «Прапор - символ величі і духу.» • «Незалежність: крок за кроком». • «Державність, виміряна поколіннями». • «Український кінематограф доби Незалежності». • Бабин Яр: трагічні сторінки історії	Щорічно	Наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка»

3.5.	«Прапор - символ величі і духу». Традиційний віртуальний екскурс	Щорічно	Наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка»
3.6.	Організація і проведення зустрічей дискусійного клубу «Точка зору» з гострих питань розвитку та популяризації української культури	Щорічно	Начальник виховного відділу, студентське самоврядування
4. Військово – патріотичне виховання студентів			
4.1.	Проводити тематичні заходи, присвячені героїчним подвигам українських воїнів, боротьбі за територіальну цілісність і незалежність України		Начальник виховного відділу, кафедра військової підготовки
4.2.	Організація військово-спортивного квесту «Стилах»		Начальник виховного відділу, кафедра військової підготовки, кафедра фізичного виховання, олімпійських та неолімпійських видів спорту
5. Формування науково – теоретичних і методичних засад національно – патріотичного виховання студентів.			
5.1.	Включати проблематику національно – патріотичного виховання студентів до дослідницьких програм та навчальних планів	Постійно	Декани факультетів, завідувачі кафедр
5.2.	Сприяти підготовці та виданню навчальних посібників і методичних рекомендацій з питань національно – патріотичного виховання студентської молоді	Постійно	Завідувачі кафедр
5.3.	Здійснювати заходи щодо підвищення професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників з питань національно – патріотичного виховання, соціального становлення та розвитку студентської молоді	Постійно	Декани факультетів, завідувачі кафедр